

SCENARIUSZ KATECHEZY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Przygotowany w ramach projektu badawczego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego pt. „Historia świętości – świętość w historii” z okazji 900-lecia misji ewangelizacyjnej Pomorza.

TEMAT: Chrzest Pomorza zachodniego – św. Otton z Bambergu

Cel główny: Przybliżenie uczniom jak wyglądała misja chrystianizacyjna przeprowadzona przez św. Ottona z Bambergu.

Cele szczegółowe - uczeń:

- opowiada jakie znaczenie ma chrzest w życiu chrześcijanina;
- prezentuje pomysły na współczesne głoszenie Chrystusa;
- wymienia miejscowości związane z I i II misją św. Ottona z Bambergu;
- opisuje misję chrystianizacji przeprowadzoną w latach 1124-1125 oraz 1128 przez św. Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim;
- opowiada, w jaki sposób biskupowi Ottonowi udało się doprowadzić do chrystianizacji Pomorza;
- potrafi pokazać na mapie współczesne miejsca kultu św. Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim;

Metody: praca z Pismem Świętym, rozmowa kierowana, burza mózgów, elementy wykładu, praca z obrazem, praca z QR kod, wysłuchanie podcastu, praca w grupach, praca z filmem, praca z mapą Google.

Środki dydaktyczne: Pismo Święte, obrazy przedstawiające św. Ottona oraz księcia Bolesława Krzywoustego, podcast o św. Ottonie z Bambergu, karta pracy, film, mapa Google,

Przebieg katechezy

Modlitwa – 3 minut

Lekcję religii rozpoczynamy od przeczytania fragmentu Listu do Rzymian 6, 3-4 (Załącznik 1). Po przeczytaniu tekstu i zajęciu miejsc przez uczniów, katecheta prosi o przeczytanie wyjaśnienia słownikowego - Symbolika chrztu (Załącznik 2) w celu zrozumienia w/w fragmentu biblijnego.

Wprowadzenie do tematu – 7 minut

Tę część lekcji rozpoczynamy od rozmowy z uczniami. Nawiązując do przeczytanego Listu do Rzymian, przypominamy uczniom, że przyjęty przez nas chrzest, rozpoczął w nas nowe życie – życie w Chrystusie. Od tego wyjątkowego momentu jesteśmy nie tylko uczniami Jezusa, ale także jego misjonarzami i apostołami. Jako świadkowie Chrystusa jesteśmy zaproszeni do wielkiego dzieła chrystianizacji świata.

Następnie metodą „burza mózgów” uczniowie zgłaszają propozycję działań odpowiadając na pytanie:

Jak dziś, żyjąc w XXI wieku, możemy włączyć się w chrystianizację świata? Jakimi współczesnymi metodami możemy świadczyć o tym, że chrzest przemienia nasze życie, głosząc innym świadectwo życia w Chrystusie? Prosimy by jeden z uczniów zapisywał na tablicy pojawiające się pomysły. Katecheta uzupełnia bądź omawia pomysły uczniów. (Przykładowe propozycje: przez Internet, przez media społecznościowe, przez własne świadectwo życia, rozmowę o Bogu, udział w formacji parafialnej, harcerstwo, skauting, akcje charytatywne, akcje ewangelizacyjne).

Następnie nauczyciel podaje temat lekcji, uczniowie zapisują go w zeszytach.

Rozwinięcie tematu 30 minut

W dalszej części lekcji nauczyciel informuje uczniów, że w 2024 roku przypada 900 rocznica rozpoczęcia pierwszej misji chrystianizacji Pomorza Zachodniego, której dokonał **św. Otton z Bambergu** na polecenie **księcia Bolesława Krzywoustego**. Te odległe wydarzenia przyczyniły się do silnego związania Pomorza z Polską, ale również stały się początkiem życia chrześcijańskiego na tych terenach. Tysiące mieszkańców Pomorza w XII wieku przyjmując chrzest z rąk bp. Ottona zmieniło swoje życie z pogańskiego na chrześcijańskie. XII wieczna misja chrystianizacji Pomorza, zakończyła się całkowitym sukcesem religijnym - dla biskupa Ottona - a także politycznym - dla księcia Bolesława Krzywoustego oraz **księcia pomorskiego Warcisława I**. Księstwo pomorskie włączone zostało we wspólnotę krajów chrześcijańskich.

Uczniowie zapoznają się z obrazami przedstawiającymi św. Ottona z Bambergu i księcia Bolesława Krzywoustego. Otrzymują załącznik 3 z kodem QR i na swoim smartfonie przeglądają obrazy. W zeszytach zapisują informację: św. Otton z Bambergu, książę Bolesław Krzywousty. Nauczyciel prosi by uczniowie w domu wypisali daty urodzin i śmierci tych dwóch postaci.

Praca z podcastem

Katecheta następnie prezentuje postać św. Ottona w formie podcastu. Uczniowie pracują w parach przygotowując odpowiedzi na polecenia z KARTY PRACY (Załącznik 4), poznając poszczególne etapy I misji chrystianizacji Pomorza Zachodniego.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZSfXxwhLcfI>

Po obejrzeniu filmu i wypełnieniu KARTY PRACY przedstawiciel wybranej dwójki lub ochotnik odczytuje propozycję odpowiedzi, a inni uczniowie uzupełniają ją, jeśli wymaga doprecyzowania. Nauczyciel czuwa nad poprawnością odpowiedzi. Za wypełnienie zadania uczniowie otrzymują ocenę i kartę pracy jeden z grupy wkleja do zeszytu.

Praca z filmem

W dalszej części lekcji uczniowie oglądając wypowiedź dr hab. Jerzego Pysiaka pt „Podbój i chrystianizacja Pomorza” z zasobów: <https://zpe.gov.pl/a/film--sprawdz-sie/DHhp2cEce> (drugi film), mają zastanowić się, dlaczego biskupowi Ottonowi z Bambergu udało się doprowadzić do chrystianizacji Pomorza? Po obejrzeniu filmu, uczniowie odpowiadają.

Praca z interaktywną mapą

W dalszej części lekcji katecheta prezentuje uczniom aktualną mapę Polski (Mapa Google) z zaznaczonymi miejscowościami związanymi z Misją Ottona z Bambergu. Link do mapy: <https://bit.ly/3yKa5sd>

Nauczyciel zwraca uwagę na **zasięg I misji 1124-1125**, o której uczniowie wysłuchali w podcaście. Informuje, że kolejna **II misja Ottona odbyła się w 1128 r.** Tym razem dotyczyła ona zaodrzańskiego obszaru Pomorza a także Szczecina i Wolina, gdyż trzeba było wracać do tych miejscowości, ponieważ miejscowi burzyli kościoły, odbudowywali kąciny (słowiańskie świątynie) i wracali do religii przodków. I tym razem Otton chrzczył, nauczał i zakładał kościoły.

Przeglądanie mapy nauczyciel zaczyna od **Gniezna**, przypominając, że jest to siedziba pierwszego arcybiskupstwa w Polsce. Tutaj w 1124 bp. Otton spotkał się z **Bolesławem Krzywoustym** i uzgodnił plan misji. Następnie pokazuje uczniom na mapie kolejne miejsca związane z misją chrystianizacji, a w niektórych z nich wyświetla zdjęcie z zachowanymi śladami pobytu lub kultu świętego Ottona je omawia wzbogacając poznawane treści.

Pierwsza misja: Santok, Brzesko (Szczecińskie), Pyrzyce, Kamień, Wolin, Szczecin, Cerkwica, Kłdkowo,

Druga misja: Dymin, Uznam, Wołogoszcz, Choćków, Szczecin, Wolin.

W trakcie prezentacji mapy, warto by katecheta w miejscowości Pyrzyce, nawiązał do przeczytanego na początku lekcji fragmentu Listu do Rzymian. Następnie zadaje pytanie uczniom: czy pamiętają o miejscu swojego Chrztu? Chętne osoby mogą powiedzieć w jakim miejscu były ochrzczone.

Po zakończeniu wizualizacji mapy, nauczyciel zwraca uwagę na duży zasięg obydwu misji.

Podsumowanie – 5 minut

W celu utrwalenia wiadomości przypominamy, że pierwsza misja w latach 1124-1125 zaowocowała chrztem ponad 20 tysięcy Pomorzan i założeniem 11 kościołów. Druga misja w 1128 roku dotyczyła zaodrzańskiego obszaru Pomorza, a także Szczecina i Wolina w celu dalszego umocnienia chrześcijaństwa na Pomorzu Zachodnim, gdzie niestety powracały praktyki pogańskie. Informujemy, także, że zwieńczeniem działań misyjnych Apostoła Pomorza, który zakończył życie 30 czerwca 1139 roku w Bambergu, było powołanie w **1140 r. biskupstwa w Wolinie**. Prosimy by uczniowie w domu zapoznali się z hasłem „historia miasta Wolin” w Wikipedia https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_miasta_Wolin.

Uczniowie zapisują w zeszytach informacje o I i II misji chrystianizacji Pomorza Zachodniego (I misja św. Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim 1124-1125 oraz II misja 1128). Zapisują również informację o powstaniu biskupstwa w Wolinie w 1140 r. a także zapisują polecenie wykonania pracy domowej.

Zakończenie lekcji

W podziękowaniu za dar chrystianizacji Pomorza, której dokonał św. Otton z Bambergu modlimy się wspólnie:

Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu, jak była na początku, teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

Autor scenariusza: Kazimierz Raczyński, CEN Koszalin 2022.

Załącznik 1

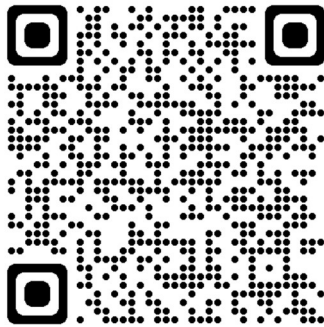
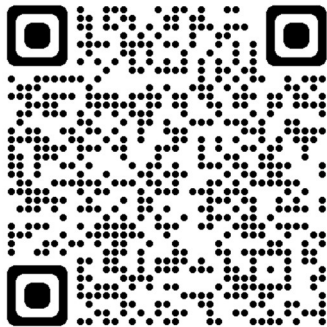
Chrzest to śmierć grzechowi

6³ Czyż nie wiadomo wam, że my wszyscy, którzyśmy otrzymali chrzest zanurzający w Chrystusa Jezusa, zostaliśmy zanurzeni w Jego śmierć?⁴ Zatem przez chrzest zanurzający nas w śmierć zostaliśmy razem z Nim pogrzebani po to, abyśmy i my wkroczyli w nowe życie - jak Chrystus powstał z martwych dzięki chwale Ojca.

Załącznik 2

6,3 - Symbolika chrztu udzielanego w starożytności bardzo często przez zanurzenie: zespala on ochrzczonego z Chrystusem umierającym i zmartwychwstałym, przez włączenie do jego Ciała (Mistycznego). Usprawiedliwienie nie tylko przynosi odpuszczenie popełnionych grzechów, ale i równocześnie nakłada na ochrzczonego obowiązek prowadzenia bezgrzesznego życia. Chrystus bowiem powstawszy ze śmierci do życia trwa nieprzerwanie w "nowym" życiu dla Boga.

Załącznik 3 (Zdjęcia można wyświetlić na ekranie lub wydrukować i pokazać)

Załącznik 4 – KARTA PRACY

1. Napisz, dlaczego dokumenty o działalności biskupa Ottona z Bambergu są wiarygodne?

.....

2. Podaj, ile posiadamy żywotów spisanych o Ottonie z Bambergu?

3. Napisz, co wydarzyło się w grudniu 1102 roku?

.....

4. Jako biskup Otton okazał się dobrym organizatorem diecezji. Wypisz przykłady jego działalności.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Napisz, co było największym dziełem Ottona z Bambergu?

.....

6. Na czyje zaproszenie i w jakim celu Otton z Bambergu przybył do Polski w 1124 roku?

.....

7. Uporządkuj (podając numer) wydarzenia w porządku chronologicznym.

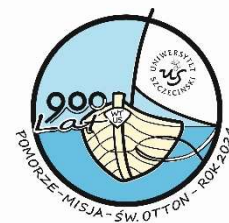
Przybycie do Gniezna przez Uznam, Wolin, Kamień, Kłodno, Kołobrzeg, Białogard, Ujście

Obranie św. Wojciecha za patrona wyprawy misyjnej

Spotkanie z księciem Warcisławem pod Starogardem

Przybycie Ottona z Bambergu do Gniezna

Chrzest księcia Warcisława i Racibora z możnymi

8. Napisz jaki tytułem nazwano Ottona z Bambergu po powrocie z I misji do Bambergu?

.....

9. Napisz, ile Pomorzan ochrzcił bp. Otton z Bambergu?

.....

10. Czym patronem jest św. Otton z Bambergu?

.....

